

dr Dorota Miłoszewska
Uniwersytet w Białymstoku
IHiNP UwB, Katedra Polityki Międzynarodowej
SM-3: 30 godzin [wykład]

Przedmiot: **STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE W WYBRANYM REGIONIE ŚWIATA (EUROPA ZACHODNIA)**

TEMATY ZAJĘĆ:

CZĘŚĆ OGÓLNA (TEORETYCZNA)

- I. Europa jako wielkie mocarstwo – narodziny światowej europejskiej supremacji
  1. Podstawowe pojęcia związane z mocarstwowością i jej atrybutami (wyjaśnienie takich terminów jak: potęga, mocarstwo, imperium, strefy wpływów itp.)
  2. Wielkie imperia światowe – wzrost, rozwój oraz upadek imperiów (*nadwyreżenie imperialne*)
  3. Historia Europy (od starożytnych imperiów aż po zimną wojnę w Europie) - charakterystyka regionu Europy Zachodniej
  4. Europa XX i XXI wieku – integracja europejska
- II. Hemisfera zachodnia – postnowoczesne wzajemne zależności
  1. Dialog oraz prowadzenie negocjacji (konflikty oraz próba ich rozwiązywania)
  2. Narzędzia europejskiej dyplomacji i jej rosnące znaczenie dla komunikowania międzynarodowego [multilateralizm jako przykład procesu decyzyjnego]
  3. Racja stanu oraz jej realizacja – europejska kultura strategiczna
  4. Miękką siłą” jako efektywne narzędzie europejskiej dyplomacji
- III. Europa w *Nowym Porządku Świata*
  1. Europa – jedno z najważniejszych mocarstw we współczesnych stosunkach międzynarodowych
  2. Integracja europejska - wspólne porozumienie „ponad granicami”
- IV. Postnowoczesna Europa – najważniejsze koncepcje europejskiej tożsamości - część 1
  1. Europa jako imperium neosredniowieczne („spokojne mocarstwo”)
  2. Europa Ojczyzn „zjednoczona w różnorodności”
- V. Postnowoczesna Europa – najważniejsze koncepcje europejskiej tożsamości - część 2
  1. Europa jako „imperium dobra”
  2. Kosmopolityczna Europa – nowoczesne imperium europejskie

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA (POLITYKA ZAGRANICZNA PAŃSTW EUROPEJSKICH)

- I. Integracja europejska a pozycja Niemiec w Europie – niemiecki punkt widzenia
- II. Rola Francji w integracji europejskiej – europejska polityka Francji
- III. Wielka Brytania w Unii Europejskiej – miejsce Wielkiej Brytanii w procesie integracji europejskiej
- IV. Mniejsze państwa UE – polityka przeciw dominacji Niemiec i Francji
- V. Stosunki transatlantyckie – wzajemna współpraca Stanów Zjednoczonych i Europy

ZALICZENIE PRZEDMIOTU

- aktywność na zajęciach (plus, minus, ocena), przygotowanie krótkich referatów,
- egzamin pisemny (charakter otwartych pytań).

DYŻUR NAUKOWY

- piątki 13-14.30 (pokój 118/119).

LITERATURA PRZEDMIOTU

- Ash G.T., *Wolny świat. Dlaczego kryzys Zachodu jest szansą naszych czasów*, Kraków 2005.
- Baylis J., Smith S., *Globalizacja polityki światowej. Wprowadzenie do stosunków międzynarodowych*, Kraków 2008.
- Bauman Z., *Europa niedokończona przygoda*, Kraków 2005.
- Beck U., Grande E., *Europa kosmopolityczna. Społeczeństwo i polityka w drugiej nowoczesności*, Warszawa 2009.
- *Bezpieczeństwo międzynarodowe po zimnej wojnie*, red. R. Zięba, Warszawa 2008.
- Bryła J., *Strefy wpływów w stosunkach międzynarodowych. Aspekty teoretyczne i praktyczne na przykładzie supermocarstw*, Poznań 2002.
- *Euroatlantycka obronność na rozdrożu*, red. G. Rdzanek, Wrocław 2004.
- Ferguson N., *Imperium. Jak Wielka Brytania zbudowała nowoczesny świat*, Warszawa 2007.
- Friedman L.T., *Świat jest płaski. Krótka historia XXI wieku*, Poznań 2006.
- Góralczyk W., Sawicki S., *Prawo międzynarodowe publiczne w zarysie*, Warszawa 2013.
- Kagan R., *Potęga i Raj. Ameryka i Europa w nowym porządku świata*, Warszawa 2003.
- Kapuściński R., *Ten Inny*, Kraków 2006.
- Kissinger H., *Dyplomacja*, Warszawa 2002.
- Kondrakiewicz D., *Systemy równowagi sił w stosunkach międzynarodowych*, Lublin 1999.
- Kuźniar R., *Polityka i siła. Studia strategiczne – zarys problematyki*, Warszawa 2005.
- *Leksykon współczesnych międzynarodowych stosunków politycznych*, red. J. Bryła, Z. Czachór, W. Malendowski i in., Poznań 2007.
- *Międzynarodowe stosunki polityczne*, red. M. Pietraś, Lublin 2007.
- Miłoszewska D., *Koncepcja imperium w neokonserwatywnej myśli politycznej w okresie prezydentury George'a W. Busha*, Warszawa 2015.
- Miłoszewska D., *Trójplaszczynowa szachownica. Segmentacja "Wielkiej Polityki" w rozważaniach Josepha Nye'a*, Warszawa 2010.
- Moczulski L., *Europa Ojczyzn 2004 r. Geopolityka, gospodarka, cywilizacja*, Warszawa 2003.
- Moczulski L., *Geopolityka – potęga w czasie i przestrzeni*, Warszawa 1999.
- Nye S.J.Jr, *Soft Power. Jak osiągnąć sukces w polityce światowej*, Warszawa 2007.
- Ociepka B., *Komunikowanie międzynarodowe*, Wrocław 2002.
- *Porządek międzynarodowy u progu XXI wieku*, red. R. Kuźniar, Warszawa 2005.

- *Potęga państw. 2017. Międzynarodowy układ sił w procesie zmian*, red. R. Biało-
skórski, R. Kobryński, M. Sułek, Warszawa 2017.
- Rifkin J., *Europejskie marzenie. Jak europejska wizja przyszłości zaćmiwia Ameri-
can Dream*, Warszawa 2005.
- *Roczniki Strategiczne 1995-2008*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.
- Staszczak E.D., *USA-UE. Wzajemne stosunki na tle zmian globalnych*, Toruń 1998.
- Todorov T., *Nowy nieład światowy. Refleksje Europejczyka*, Warszawa 2004.
- *Unia Europejska. Nowy typ współpracy międzynarodowej*, red. E. Haliżak, War-
szawa 2002.
- Zielonka J., *Europa jako imperium. Nowe spojrzenie na Unię Europejską*, Warsza-
wa 2007.
- Zięba R., *Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych*, Warszawa
2003
- Ziółek P., *Idea Imperium*, Warszawa 1997.
- Czasopisma naukowe:
  - „Międzynarodowy Przegląd Polityczny”
  - „Przegląd Politologiczny”
  - „Przegląd Polityczny”
  - „Sprawy Międzynarodowe”
  - „Stosunki Międzynarodowe”
  - „Forum”
- Dzienniki:
  - „Gazeta Wyborcza”
  - „Dziennik” – w tym szczególnie „Europa-Idee” (wyd. sobotnio-niedzielne)
  - „Rzeczpospolita”
- Artykuły w źródłach internetowych oraz portale naukowe.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Brzeziński Z., *Bezład. Polityka światowa na progu XXI w.*, Warszawa 1994.
- Brzeziński Z., *Second Chance: Three Presidents and the Crisis of American Superpower*, New York 2007.
- Brzeziński Z., *Strategic Vision: America and the Crisis of Global Power*, New York 2012.
- Brzeziński Z., *Wielka Szachownica. Główne cele polityki amerykańskiej*, Warszawa 1998.
- Brzeziński Z., *World Order*, New York 2015.
- Colás A., *Imperium*, Warszawa 2008.
- Cooper R., *Pęknięcie granic. Porządek i chaos w XXI wieku*, Poznań 2005.
- Doran F. Ch., *Systems in Crisis: New Imperatives of High Politics at Century's End*, Cambridge 1991.
- Fukuyama F., *Koniec historii*, Poznań 1996.
- Grant Ch., *Transatlantic rift: how to brings the two sides together*, London 2003.
- Huntington P.S., *Zderzenie cywilizacji i nowy kształt ładu światowego*, Warszawa 2003.
- Kapuściński R., *Ten Inny*, Kraków 2006.
- Kennedy P., *Mocarstwa świata. Narodziny, rozkwit, upadek. Przemiany gospodarcze i konflikty zbrojne w latach 1500-2000*, Warszawa 1994.
- Koebner R., *Empire*, Cambridge 1961
- *Najnowsza historia świata...*, red. A. Patek, J. Rydel, J. J. Węc, Kraków 2000, t. 1-3.
- Nye S.J.Jr., *Konflikty międzynarodowe. Wprowadzenie do teorii i historii*, Poznań 2009.
- *Prawo Unii Europejskiej. Zagadnienia systemowe*, red. J. Barcz, Warszawa 2006.
- Sułek M., *Podstawy potęgonomii i potęgometrii*, Kielce 2001.
- Sułek M., *Prognozowanie i symulacje międzynarodowe*, Warszawa 2010.
- Zięba R., *The Euro-Atlantic Security System in the 21st Century: From Cooperation to Crisis*, Warsaw 2018.